

Ногай давысы

Халктынъ куьши – бирликте!

Голос
ногайцев

Общественно-политическая республиканская газета

Карашай-Шеркеш Республикасынынъ Парламентининъ эм Правительствоосынынъ газетасы

Учредители газеты – Парламент и Правительство КЧР

Юма эртеси,
23 коькек
(апрель)
2022 йыл
№ 30
(8756)

1938 йылдынъ
23 июлуннен
алып шыгады

Карачаево-Черкесская
Республика

Саьрсемби куьн Карашай-Шеркеш Республикасынынъ Башысы Рашид Темрезов юртымыздынъ 100 йыллыгын байрамшылае бойынша ишши куьптинъ йыйлысын озгарды. Йыйлысты аша келип, ол Карашай-Шеркеш ерининъ 100 йыллыгын байрамшылае акында Указга Россия Президентни Владимир Путин кол басканы акында эске туьсирди. Юртымыздынъ 100 йыллыгын байрамшылаега азырленуь эм озгаруь бойынша уьгыншылык комитедининъ председатели этилип РФ маданият министри Ольга Любимова салынган.

Рашид Темрезовтынъ белгилевинше, мерекеди байрамшылавынъ калы-

бында коьплеген маданият эм спорт амалламалары белгиленгенлер. Олардынъ коьбиси Москвада озаклар. КЧР Башысы миллет проектлерин яшавга эндируьвдинъ уьстинде куьплек этуьвди бардырмага, Карашай-Шеркеш ерининъ яшавшыларынынъ яшав сапатын иьгилендируьвге каратылган проектлерди яшавга эндиirmeге керегин белгиледи.

«Буьгунъ биз Россия Федерациясыннынъ Президентининъ эм Правительствоосыннынъ власть органларынынъ, СКФО-да ваккил элшидинъ аппаратынынъ уьйкен демевин сеземиз. Алдымызда туратаган эсапларды эм мыратларды яшавга белсинли эндиirmeге керепкиз», – деди Рашид

КЧР Башысында йыйлыс

РЕСПУБЛИКАМЫЗДЫНЪ МЕРЕКЕЛИ ЙЫЛЫНДА

ларды озгаруьвда озь субьектининъ оькиметлигининъ 100 йыллыгын белгилейтган коньысы регионлардан оьнершилик коллективлерди эм артистлерди шакрымага тийисли. Мерекели байрам амалламаларын

клубын регистрациялав уьшин баьри маглуматларды бермеге керек. Буьгунъ биз кеспилик футбол клубын янландырмага эм экинши кеспилик лигасына кирмеге эсап саламыз», – деди регионнынъ Бас-

седателининъ орынбасары, Москвада КЧР-дынъ дайымгы элшиси Мадина Гогова кыралымыздынъ орталыгында Москва каласынынъ Правительствоосыннынъ демев этуьви мен байрам амалламаларын озгаруьвга азырленуьв акында билдирди.

КЧР маданият министри Зураб Агирбов озь кезуьвинде 2022 йылда республикамызда эм онынъ тысында кенъ амалламалар программасы планланганы акында айтты. Суьйтип, аз айларында Москва шешекей аткан шахта коьплеген фестивалер эм концертлер озгаруьв уьшин майдан болады. Республикамыздынъ мерекеси мен бай-

мыздынъ ярасыклыгын озь куьплекларында коьрсеткен энъ иьги россиялык дурбат-суьврештилердинъ выставка-коллекциясы коьрсетилеек.

Карашай-Шеркеш ерининъ 100 йыллыгына багысланып, Москвадынъ паркларынынъ бирисинде юз теректен аллея олтыртылаек, бу эстеликли шахтынъ сыйына монумент салынаек.

Оннан баска «Классика юлдызлар астында» деп аталып, Карашай-Шеркеш ерининъ обсерваторияларынынъ касында классикалык саздынъ фестивали, архызда Халклар ара саз фестивали озак.

«Нарт» стадионнда уьйкен Гапа-концерт уьгынланаек. «Ясыл аралда» коьплеген байрам амалламалары озгарылаеклар. «Россиялык телевидениесининъ академиясы» Архызда «Тэффи» телевидение баргысыннынъ ярым финалын озгараек.

КЧР куьрылыс эм ЖКХ министрининъ орынбасары Георгий Терин Карашай-Шеркеш еринде 60 объекттинъ куьв, ярастыруьв эм капиталлык ремонт этуьв бойынша куьплеклар бардырыладылар эм бажарыладылар, деп билдирди.

Черкесктинъ мэри А. Баскаевтинъ билдирюьвинше, Черкескте мерекели йылда Яс-якка инновациялык орталыгы, 3 номерли саз мектеби ашылаеклар, ямагатшылык майданлары, парклар ярастырылаеклар. Оннан баска Первой орамнда ярыкык – тереклерде эм орам бойында авада ярастырылады. Кала транспортында оькыйтаган энъ иьги студентлер республикамыздынъ Башысы ман, депутатлар ман эм сенаторлар ман йолыгыспага болаеклар.

Оннан баска кыралымыздынъ бас каласынынъ метросыннынъ вагонларында республикамыздынъ тарихине, маданиятына, туристлик амалларына багысланган видеоролик коьрсетилеек, орталык бульварлардынъ бирисинде юрты-

аьр калада эм район орталыгында байрам авасы республикадынъ баьри муниципалитеттеринде сезилгендей болып озгармага керегин белгиледи.

Йыйлыстынъ барысында Рашид Темрезов эки маньнели тапшыруьвды айтты – камералык оркестрин Карашай-Шеркеш ерининъ Оькиметлик симфониялык оркестрине туьлендиirmeге, бу зат саз суюьвшилерге уьйкен савга болаекын белгиледи. Оьзге тапшыруьв республикамызда кеспилик футбол командасын туьзуьв мен байланыслы.

«Бу соравды россиялык кеспили союьзы ман карастырмага, «Нарт.Черкесск» кеспилик футбол

шысы.

Оннан баска КЧР авыл хозияство министрствоосына Р.Темрезов мерекеле багыслап, республикадынъ калаларында эм районларында бир неше тематикалык авыл хозияство выставкаларын эм ярмалыкларын озгармага тапшырды, юртымыздынъ яшавшылары онда продукцияды тоьмен баалар ман алмага болаеклар.

Юртымыздынъ Башысы табият мырсатлар министрствоосына Карашай-Шеркеш еринде ботаникалык бавды уьгынлава акында оиларды азырлемеге тапшырды.

Йыйлыста КЧР Правительствоосыннынъ Пред-

ланыста энъ иьги коллективлердинъ концертлери планланганлар.

Октябрь айында Оькиметлик Дума ман биргелес амалламады озгаруьв планланган, онынъ барысында Москвадынъ вузларында оькыйтаган энъ иьги студентлер республикамыздынъ Башысы ман, депутатлар ман эм сенаторлар ман йолыгыспага болаеклар.

Оннан баска кыралымыздынъ бас каласынынъ метросыннынъ вагонларында республикамыздынъ тарихине, маданиятына, туристлик амалларына багысланган видеоролик коьрсетилеек, орталык бульварлардынъ бирисинде юрты-

Реконструкция стадиона «Нарт»

2022 г.
г. Черкесск

Общая вместимость зрительных трибун – 8 960 мест

В рамках федеральной целевой программы «Развитие физической культуры и спорта в РФ на 2016-2020 годы» в 2017 году начаты работы на объекте «Реконструкция стадиона «Нарт»

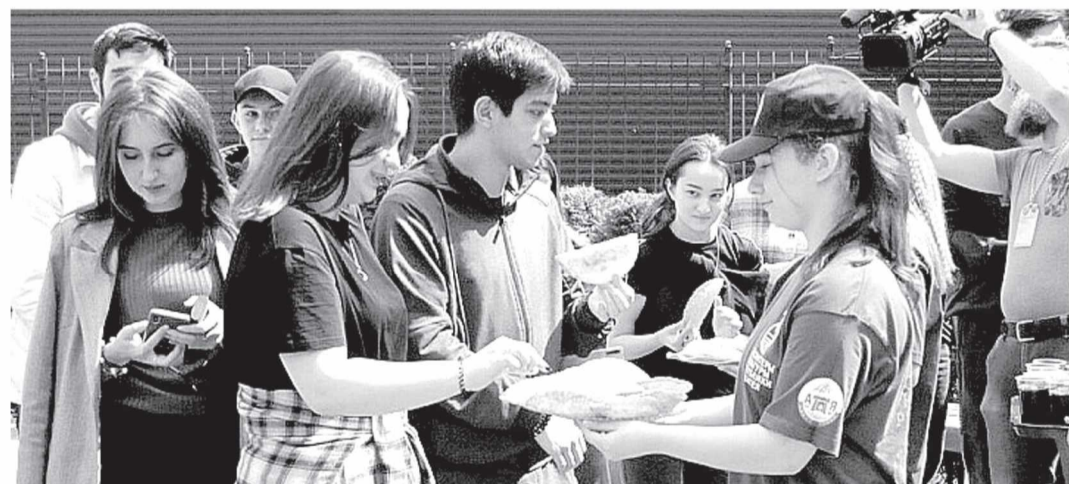
ЮРТЫМЫЗДЫНЪ ЭЛШИЛЕРИ - КОНЪЫСЫ ЮРТТА

Карашай-Шеркеш ерининъ эм Адыгеядынъ 100 йыллыгын байрамшылаевдинъ калыбында юртымыздынъ маданият волюнтерлары Адыгеяды йокладылар эм «Тарих эм маданият эстеликтери акында каьр шегуьвдинъ Савлайроссиялык куьни» Савлайроссиялык акцияда катнастылар.

Карашай-Шеркеш Республикасыннан элшиликтинъ санына «Маданият волюнтерлары» регионлык коьгалыстынъ 14 волюнтеры – коьгалыстынъ аьрекетшилерди эм окув отанларынынъ студентлери – кирди.

Адыгей Республикасыннынъ маданият волюнтерларынынъ командасы конакларды адыг аьдетлери мен Мэздэх басамгаыннынъ булакларында йолыктылар. Олар халк биювининъ ярасыклыгын эм миллет аспарын коьрсеттилер. Акциядынъ катнасуьшыларын Адыгей Республикасыннынъ маданият министри Юрий Аутлев эм «Маданият волюнтерлары» ямагатшылык коьгалыстынынъ башысы Дарья Жукова айттылар.

Д.Жукованынъ белгилевинше, «Тарих эм маданият эстеликтери акында каьр шегуьвдинъ Савлайроссия-

лык куьни» акциясы биринши кере эки регионнынъ

катнасуьви ман озады. Бу зат суьлп пан боьлусуьвде, ашык айкусуда эм тек озь регионнынъ туьвыл, аьле озьге юртлардынъ да маданият асабалыгын саклава маньнели.

Марафоннынъ биринши амалламасы – ол «Бурынгы Майкоп беркитеси» объектине явав баруьв болды, а энъ кызыклысы ерли краевед эм археолог Нурби Ловпаче мен йолыгыс эди. Оьзининъ 85 ясында ол тав ерлеринде юруьвдинъ уьлгиси болды эм 120 аьдеммен туьзилген элшиликти бурынгы калашыкларга аькетти.

Оннан баска биргелес аьрекетлик аркалы Майкоптынъ эки орамы кашласкан

еринде «Баьтирлер Аллеясы» эгилди. «Эстелик бавы» Халклар ара акциясыннынъ калыбында йолдынъ бойында 27 клен терепи олтыртылды.

Соньгы куьнде амалламанынъ баьри катнасуьшылары Дослык майданында 100 саннынъ кебинде флеш-мобка тизилдилер. Амалламанынъ ызында Дарья Жукова баьри катнасуьшыларга Разылык хатларды берди.

Акциядынъ катнасуьшылары ман Адыгеядынъ айтувлы язуьшысы Исхак Машбаш эм дизайнер Юрий Сташ йолыгыстылар. Волюнтерлар уьшин музейге эстеликли экскурсия уьгынланды.

АЬСКЕРШИЛИК ЙЫРЛАР – МИЛЛЕТ ТИЛЛЕРИНДЕ

«Фронт OFF – кавгадынъ тысында яшав» проекттинъ калыбында Карашай-Шеркеш ерининъ тиллеринде аьскершилик йырлары заньыраеклар. Юртымызда яшавга эндирилтеган проеккте 12 ясыннан 16 ясына

дейимги балалар катнаспага болаеклар. Бу проеккте катнаспага суйьгенлер республикамыздынъ халкларынынъ тугван тиллерине аьскершилик йырларды коьширмеге болаеклар. Сегиз эньюьвши тек бар-

гыларды алып туьвыл, аьле сахнада белгили артистлер мен йырламага болаеклар.

Конкурс 1 июньге дейим озак. Оьз куьплекларынынъ эьлектронлы почтага: frontoff22@mail.ru йибермеге болаексынныз.

«НОГАЙ ДАВЫСЫНА» ЯЗЫЛЫНЪЫЗ!

Баалы окуьшылар! «Ногай давысы» республикалык газетасына 2022 йылдынъ экинши яртысына кол басуьв кампаниясы басланган.

ГАЗЕТАГА КОЛ БАСУВДЫНЪ БААСЫ: **393 маьнет 36 каьппик болады.**

Уллы Аталык кавгадынъ ветеранлары эм катнасуьшылары, 1-нши, 2-нши куьптинъ сакаатлары уьшин кол басуьвдинъ баасы – **338 маьнет 04 каьппик.**

«Ногай давысы» газетасынъ Баспа уьйине келип аляклар уьшин кол басуьвдинъ баасы – **200 маьнет.**

25 апреля понедельник

ПЕРВЫЙ
5.00 Телеканал «Доброе утро»
9.00 Новости
9.20 Премьера. «АнтиФейк» (16+)

26 апреля вторник

ПЕРВЫЙ
5.00 Телеканал «Доброе утро»
9.00 Новости
9.20 Премьера. «АнтиФейк» (16+)

27 апреля среда

ПЕРВЫЙ
5.00 Телеканал «Доброе утро»
9.00 Новости
9.20 Премьера. «АнтиФейк» (16+)

28 апреля четверг

ПЕРВЫЙ
5.00 Телеканал «Доброе утро»
9.00 Новости
9.20 Премьера. «АнтиФейк» (16+)

29 апреля пятница

ПЕРВЫЙ
5.00 Телеканал «Доброе утро»
9.00 Новости
9.20 Премьера. «АнтиФейк» (16+)

30 апреля суббота

ПЕРВЫЙ
6.00 Телеканал «Доброе утро. Суббота»
9.00 «Миницы и умники» (12+)

1 мая воскресенье

ПЕРВЫЙ
6.00 Новости
6.10 «Россия от края до края» (12+)

РОССИЯ 1
5.00 «Утро России».
8.07, 8.35, 9.00 (ног.), 14.30, 21.05 «Вести КЧР»

РОССИЯ 1
5.00 «Утро России».
8.07, 8.35, 9.00 (черк.), 14.30, 21.05 «Вести КЧР»

РОССИЯ 1
5.00 «Утро России».
8.07, 8.35, 9.00 (кар.), 14.30, 21.05 «Вести КЧР»

РОССИЯ 1
5.00 «Утро России».
8.07, 8.35, 9.00 (абаз.), 14.30, 21.05 «Вести КЧР»

РОССИЯ 1
5.00 «Утро России».
8.07, 8.35, 9.00 14.30, 21.05 «Вести КЧР»

РОССИЯ 1
5.00 «Утро России. Суббота».
8.00 «Вести КЧР»

РОССИЯ 1
5.00 «Утро России. Суббота».
8.00 «Вести КЧР»

НТВ
5.00 «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» (16+)

НТВ
5.00 «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» (16+)

НТВ
5.00 «МУХТАР. НОВЫЙ СЛЕД» (16+)

НТВ
5.00 «МУХТАР. НОВЫЙ СЛЕД» (16+)

НТВ
5.00 «МУХТАР. НОВЫЙ СЛЕД» (16+)

НТВ
5.10 «МУХТАР. НОВЫЙ СЛЕД» (16+)

НТВ
5.10 «МУХТАР. НОВЫЙ СЛЕД» (16+)

РЕН ТВ
5.00 «Территория заблуждений с Игорем Прокопенко».

РЕН ТВ
5.00 «Территория заблуждений с Игорем Прокопенко».

РЕН ТВ
5.00 «Территория заблуждений с Игорем Прокопенко».

РЕН ТВ
5.00 «Территория заблуждений с Игорем Прокопенко».

РЕН ТВ
5.00 «Территория заблуждений с Игорем Прокопенко».

РЕН ТВ
5.00 «Невероятно интересные истории».

РЕН ТВ
5.00 «Невероятно интересные истории».

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».
8.45 Любимое кино. «Бриллиантовая лужа» (12+)

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».
8.45 «Доктор И...» (16+)

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».
8.25 «Доктор И...» (16+)

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».
8.25 «Доктор И...» (16+)

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».
8.05 «Настроение» (16+)

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».
8.05 «Настроение» (16+)

ТВ ЦЕНТР
6.00 «Настроение».
8.05 «Настроение» (16+)

5 КАНАЛ
5.00 «Известия» (16+)

5 КАНАЛ
5.00 «Известия» (16+)

5 КАНАЛ
5.00 «Известия» (16+)

5 КАНАЛ
5.00 «Известия» (16+)

5 КАНАЛ
5.00 «Известия» (16+)

5 КАНАЛ
5.00 «Свои» (16+)

5 КАНАЛ
5.00 «Мое родное. Застолье» (12+)

АРХЫЗ 24
06:30 «Доброе утро» (12+)

АРХЫЗ 24
06:30 «Доброе утро» (12+)

АРХЫЗ 24
06:30 «Доброе утро» (12+)

АРХЫЗ 24
06:30 «Доброе утро» (12+)

АРХЫЗ 24
06:30 «Доброе утро» (12+)

АРХЫЗ 24
06:30 «Нур» (12+)

АРХЫЗ 24
06:30 «О земном и небесном» (12+)

РЕМОНТ И ОБШИВКА
МАГЛИК МЕБЕЛИ
СТУЛЬЕ
МАТРАСОВ
РЕСТАВРАЦИЯ
ИЗМЕНЕНИЕ ДИЗАЙНА

Альберт Яхьяевич Тамакаев коьп йыллардан бербетин кыралымыздынь керуве калаларынынъ бирисинде – Новый Уренгойда яшайды. Коьплеген йыллардынъ бойында ол окутушулык исин юргистеди, яс аркады билимлендируве, тербиялае ман каярлейди.

Аьвелеи йылларда замандасымыз «Ногай давысы» газетасында да корреспондент болып куллык эткен. Сол йылларда ол яратушылыкта озъ куьшын сынап баслаган. Буьгуьни куьнде Альберт Яхьяевич бир китаптынъ, баьленше пьесалардынъ, ятлавлардынъ, макалалардынъ авторы болады. Буьгуьн газетамыздынъ окушулары уьшин автордынъ «Мени мен хабарлас, аням!» деген поэмасыннан уьзикти беремиз.

Кетип сеннен алыска,
Аьыр болды, ах,
бактым.

Бир куьнлердинъ
биринде,
Юма куьн кешлигинде,
Юрегинъ сенинь сезди,
Денинь тенширегенди.

Тел соктымъ
сен юз кайта,
Аьдетте болмагандай.
Сорадынъ меннен
кайта:
«Салам, ясым,
аьл кайдай?»

Тынълаш мени сен,
яным,
Яшавда мени
кыйналдым.
Атанъ ман бирге,
улым,
Яшавда канатландым!

Алты бала асыллап,
Кыйынлык мен
билмедим.
Атанъ мынан
тербиялап,
Аьдет-йолды
билдирдим.

Яшавда мени наьспилли,

Иойдым сонда
уйкымды,
Ана биьледи ойды.
Канатландым асыгып,
Ана эсигине йыгылып.

Туеган юртка
келгенде,
Эрик ашады унсан.
Туьн йайылып
сав юртка,
Ийт те сес
бермей яткан.

Ана эсигин ашсам,
Тьорде созылып яткан.
Заваллы меним
анамнынъ,
Шырайы айлак кашкан.

Анам, аням, сен яным,
Не болды сага, айташ?
Аьвлетинъ келген
алыстан,
Ашып коьзинди
караш.

Туртага, яным,
тур, яным,
Коьзлеринди
аш, аням.

Сен меним
куьн ярыгым,
Мени мен хабарлас,
анам.

Уьш куьннинъ
ол бойында,
Ян салмага ер таппай,
Бийик каядынъ
бойында

Ана кыйналды уянай.
Тьогерегинде
айландым,
Кайгылы ызаланып,
Юрек мараз мен
таптым,
Анам уьшин кайгырып.

Ана коьрип,
куьлемсиреди,
Дендеи куьшин
ийды.

Аз-маз ол коьзин ашып,
Аьвлетине бурылды...

Сондай кыйын буюшае,
Оьксиз этпи
мынъларды.
Куьнделик ислер –
алдае,
Муттырдылар анады.

Альберт ТАМАКАЕВ,
РФ журналистлер Союзынынъ азгасы.

Бар сондай замандасымыз

КЕСПИСИН ЮРЕК ШАКЫРУВЫ МАН САЙЛАГАН

Дуьняда коьплеген пайдалы эм керекли кеспилер бар. Эм аьр бир аьдем озъ кеспи юрек шақырувы ман сайламага шалысады. Мине Эркин-Шахар поселогынынъ ортак билимлендируве мектебининъ яс окутуушысы Залина Валерьевна Ахлова да озъ кесписин суьйип сайлаган.

поселогында тувып-оьскен, орта мектептинъ 9 классын кутулып, Черкесск каласында орынласкан педагогикалык колледжине окумага тускен. Онда 4 йылды озгарып, 2020 йылда озьининъ тувган мектебинде окутушы болып куллык этип баслаган.

– Окув отанына келгенде, мага бас дегенде аьзирленгиш классларды бердилер. Ислеп баслаган биринши кунлеримде мага озъ окутушуларым бек ярдамластылар. Оларга мен бек муьсиревлимен.

Соьзсиз де, сайлаган кеспим енийлерден тувыл, ама мен озъ сайлавымда бир де оькимегенмен. Неге десениз, балаларды суьемен. Окушуларды билимлердинъ аьлемет дуьнясы ман таьныстырмага мага бек ярайды. Олар уьшин озгарган аьр бир дерисим кызыклы болып озьсин деп шалысаман, – деп боьлседи ол.

Залина Валерьевна районнынъ баска мектеплеринде озгарылатан семинарларды да кызыксынып йоклайды. Баска окутушулардынъ ийги суьлпларына уьйренип, окутувдынъ эм тербиялаудынъ яньы йосыкларын озъ исинде кулланмага шалысады.

Биз Залина Валерьевнага сайлаган кеспимде шудамлыкты, муьсиревли окушуларды эм коьп етимислерди саьнамыз.

Марина МАМБЕТОВА.

Спорт яньылыклары

ЕНЪУВЛЕРИ МЕН КУВАНДЫРДЫЛАР

• 15-нши апрельде Новый Уренгой каласынынъ Коротчаево поселогында орынласкан «Арктика» спорт мектебинде Эркин куьрес бойынша «Ямал – спорттынъ ери» деген экинши округ яс-ява турнири озды. Онда Муравленко, Надым, Ноябрьск, Новый Уренгой калаларынан 2009-2010, 2011-2012, 2013-2014 йылларда тувган яс спортшылар ортакшылык эттилер.

• 16-ншы апрельде Тарко-Сале каласында 2006-2008 йылларда тувган яслар эм кызлар арасында дзюдо бойынша Ямал-Невец автономиялы округынинъ чемпионаты эм алдышылык озды.

Онда биринши орынларга ногай ясларымыз Салим Мамбетов, Абдул-Малик Мамбетов, Расул Керейтов, Каплан Казаков, Темир Найманов (тренерлери Р.В. Керейтов), Али Зитляужев (тренери М.А. Джеммакулов) шыктылар. Сондай болып, баргылы орынларды Мухаммад Калмыков, Инал Утакаев, Сулейман Казаков, Динислам Баисов, Аджи-мурад Ситеков, Эдгар Сараталиков, Амань Китаев, Муслим Бештаов, Марат Бештаов, Амир Карасов, Амир Унежев, Абдул-Малик Кумратов, Мухаммад Букин, Тамирлан Дышеков, Динислам Шебузов алдылар.

Оьз авырлыкларында ийги тамамларды Малика Индербаева (1 орын), Амир Кумратов (2 орын), Амир Карасов (1 орын), Ислам Канглиев (2 орын), Каплан Карасов (3 орын) эм Али Итляшев (3 орын) коьрсеттилер.

Новый Уренгой каласынынъ «Ногай Эл» ерли ногай миллет-культуралык автономиясынынъ правлениесининъ атыннан сынслардынъ катнасушуларын эм баргышыларын ак юректен кутлаймыз, алдында тагы да сондай коьп еньювлерди саьнамыз. Сондай болып, еньювлардынъ тренерлерине, яс аркага тийисли тербия беретанлар эм оларды савлыкты яшав келбетине тартатанлар уьшин муьсиревимизди билдиремиз.

Хаьрбек АЛАКАЕВ, Новый Уренгой каласы.

Дагестан Республикасынынъ Ногай районнынъ аскаллар Советининъ председатели

Рашид Тангатарович МУРЗАГИШИЕВИНЪ
дуьнядан кешувы мен байланыста онынъ аьлине, баьри кардаш-кавымына терен кайгы боьлуьвимди билдиремен.

Валерий Казаков,
Россия ногайларынынъ федераллык миллет-культуралык автономиясынынъ председатели.

«Ногай давысы» республикалык газетасынынъ корреспонденти Асан Аьдаутович Наймановка боьлеси

Аслан Амербиевич НАЙМАНОВТИНЪ
дуьнядан кешувы мен байланыста терен кайгы боьлуьвимизди билдиремиз.

«Ногай давысы» республикалык газетасынынъ редакциясынынъ коллективи.

МЕНИ МЕН ХАБАРЛАС, АНАМ!

Балалай мени суьйип,
Толы суьую
сен бердинъ.
Таьтли уйкынды
боьлип,
Ана суьтин эмдирдинъ.

Кешелер мен уйкламай,
Бесигимди
тербеттинъ.
Авырлыкка
бойсынмай,
Канатларды
беркиттинъ.

Уяьганда сескенип,
Билбил йырлар
йырладынь.
Коркыныштан
йыласам,
Бавырынь
бекъ бастынь.

«Таьтли сенинь
ийисинъ», –
Деп неше
ийискилединъ.
Коьншилимди
коьтерип,
Коькке уьшырып
суьйдинъ.

Балалай эркелетип,
Мени сен коршаладынъ.
Берекетинъ мол
тоьгип,
Меннен
эш кызганмадынъ.

Яшавда маслагатшы
Болдынъ аьр
заман мага.
Алал ана, йолавышы,
Таптынъ наьспил
сен мага.

Суьйген меним
йолдасым
Болдынъ

сен яшавымда.
Ак юректен яхшылык
Сагындынъ тек
сен мага.

Яшавда болды солай,
Асыл эттинъ
сен бизди.
Яс янынды аямай,
Йолга салдынъ
сен бизди.

Ким билгенди
бактыды?
Суьйтип ол алдагынъ.
Сырт калада
баттырды
Ногай ястынь аягынъ.

Таптым мунда
бактымды,
Орын, ис эм уьйимди,
Излеген аьлимди,
Наьспил болган еримди.

Не хайыр, мен алыста
Сагындынъ сени, аням.
Кеше-куьндиз ойымда –
Аяьлы меним аням.

Иске коьмилдим
кызып,
Куьннен-куьнге
алданып.

Атадан калган
кылык пан,
Энь алдыга ымтылып.
Кешир мени сен, аням,
Арт карамадым, яным.

Юрек менде сыгылды,
Яратпалым даьвасынъ.
Ана денде от янды,
Тилемеди кылмысынъ.

«Аьруьвснинъме
сен, балам?» –
Деди аяьлы аням.
Сырын ясырмай сонда
Тьокти аяьлы аням.

«Ким болсин дуьняда,
Не болагымызды?
Мен соьле бир «каяда»,
Канат яйганман онда.

Тел ысланган колларым
Бирден калтырап
алдылар.
Ана оьсиетти саклап,
Коьзясларым актылар.

«Анам меним,
не болды?
Аманласкандай
боласынь.

Сызлап янынъ
кыйнайды,
Неге сол затты
айтасынь?»
«Буьгуьн мен
балаларга

Аьр бирине
тел соктымъ.
Кешир сен ойларымга,
Мен сизди
бек коркысттым!

Болдым сав дуьняга.
Атанъ мени
бек суьйди,
Алал юрекли мага.

«Тынълаш мени
сен, ясым,
Алты балады
таптым.
Алтын ай ман
бес юлдыз,
Бир-бирине ок таттым.

Эрек болсын олардан
Эрис-суьрис эм талас!
Сак болынъыз
душпаннан!
Сизге ювик аданас!»

«Коркпа сен,
меним аням,
Язда янынъда батып,
Коьншил коьтерип,
анам,
Шолпа туьсермен
ятып», –

Дедим сага сол заман,
Уьйкен уьмит
салып мен.
Юртта саклай
кайзаман,
Мени сагынган аьдем!

Солай уьзди ол соьзди,
Адаьвис тел йосыгы.
Айырып эки коьзди,
Оьмирлерге ясырды.

Республикалык халк маданият орталыгында (РЦНК) театр оьнершлигин суьювшелерининъ эм художестволы соьздинъ усталарынынъ «Ойна-театр!» фестивалъ-конкурснынъ тамамларын соктылар.

Конкурснынъ жюриине кеспили режиссерлар, актерлар, республикадынъ саният куллыкшылары кирдилер. Олардынъ санында жюридинъ председатели – Абаза драма театрынынъ бас суьвретишиси Марат Бегеуов, агзалары – КЧР маданиятынынъ сыйлы куллыкшысы, ногай драма театрынынъ директорынинъ орынбасары Марина Коьлубаева, драма эм комедия орыс театрынынъ актрисасы, КЧР сыйлы артисткасы Елизавета Коьзел, абаза драма театрынынъ режиссеры, актер Зураб Коьпсергенов болдылар.

Белги беруьвде жюридинъ агзалары коьрсетуьвлердинъ, репертуардынъ художестволы оьлшеминъ, режиссерлык куллыкты, актерлык усталыкты, саз, сахна ярастырылуьвин, драма шыгармасынынъ сайлануьвин тергедилер.

Амаллама 2022 йылдынъ январь – март айларынынъ бойында онлайн йорыкта озган. Фестиваль-конкурста художестволы соьздинъ 40 устасы эм 12 театраллык коллектив катнасты.

Жюридинъ алган карары ман «Ийги коьрсетуьв» номинацияда еньювщи деп Хабез районнынъ «Намыс» театры танылды. Художестволы етекшиси – КЧР халк артисти Артур Кидаков.

«Ийги актерлык куллык» (балалар) номинацияда О. Емельяноваднынъ «Щепотка соли» спектаклинъ

«ОЙНА, ТЕАТР!» ТАМАМЛАРЫН СОКТЫ

де «Уьйкен кыз-принцессадынъ» ролин ойнаган Ногай районнынъ «Волна» балалар театраллык кружогынынъ яс катнасуьшысы **Кристина Чинцова** еньювщи болды.

Кристина Эркин-Шахар ортак билимлендируьв мектебининъ 4»Б» классында оькыйды. «Волна» кружогын ол экинши йыл йоклайды.

Кристина оьнершиликти суьювиннен баска, ийги окуьвы ман да баскаланады. Театрга суьюьвлин бу аьлде онынъ уьйкен кардашы Максим де коьрсетеди. Ол да уьш йылдан артык заманды сол ок кружокты йоклайды.

«Куьврешаклар бойынша ийги куллык» номинацияда Прикубан районнынъ Амина Узденова биринши орынларга тийисли болдылар. Экинши орын Уруп районнынъ Егор Струинге берилди.

«Кыскакыкыдынъ ийги роли» номинацияда Ногай районнынъ «Тулпар» халк

евск каласыннан Аслан Борлаков, Ногай районнынъ Амина Узденова биринши орынларга тийисли болдылар. Экинши орын Уруп районнынъ Егор Струинге берилди.

Харуновна спектакльде бас рольлердинъ бирисин, кыз алактаган ястынь анасыннынъ ролин сезимли ойнавы ман, тил шьберлиги мен оьзине эс эттирди. Онынъ тувган тилди, халкымыздынъ аьдет-йолларын, фольклорын билуьвлигине уьйкен себебин аьнасы тийдирген.

Газетада баспаланган макалалардынъ авторлары келтирилген фактардынъ, цитаталардынъ, экономика-статистикалык билдируьвлердинъ, аьдемлердинъ озъ атларынынъ, географиялык атлардынъ эм озьге билдируьвлердинъ дуьрыслыгы, соны ман биргесине материалларда ашык баспалап болмайтаган билдируьвлердинъ барлыгы уьшин яьваллыкты юргистедилер.

Редакциядынъ ойы авторлардынъ ойлары ман келиспесе болады. Келген материалды баспамавга яде баспамавга, авторлар ман языспаса редакциядынъ правосу бар. Колязбалар эм озьге затлар артына кайтарылмайдылар эм рецензияланмайдылар.

Р эм * белгилер салынган материаллар рекламалык негизинде баспалаьнадылар.

Ногай давысы

Бас редактор А.Ю. АТУОВА

НОМЕРДИ АЬЗИРЛЕГЕНЛЕР:
К.Добагова – бас редактордынъ орынбасары; М. Мижева – яьвалпы секретарь; А. Найманов – дежурный редактор; З. Куратукова, Ф. Бикарова – корректорлар; А. Киреева – компьютер операторы.

УЧРЕДИТЕЛИ – НАРОДНОЕ СОБРАНИЕ (ПАРЛАМЕНТ) КЧР, ПРАВИТЕЛЬСТВО КЧР

Газета перерегистрирована Управлением Роскомнадзора по Карачаево-Черкесской Республике.
Свидетельство ПИ № ТУ 09-00027 Р от 09 июня 2010 года.

Газета печатается в ООО «Издательство «Южный регион» г.Ессентуки, ул. Никольская, 5 «а». Способ печати офсет – 65 гр.
Индекс – 34041. Тираж – 1565. Заказ №
Способ распространения газеты – подписка, цена на 1 полугодие 2022 г. – 351 руб. 16 коп.

За доставку газеты подписчикам отвечает Управление федеральной почтовой связи КЧР.
Тел. 25-01-73.

АДРЕС РЕДАКЦИИ И ИЗДАТЕЛЯ: 369000. г.Черкесск, пл.Кирова, 23, Дом Печати, редакция газеты «Ногай давысы»

Электронный адрес: nogai_d@mail.ru, www.nogay-davusy.smi09.ru.

ТЕЛЕФОНЫ: главный редактор – 26-15-34; заместитель главного редактора – 26-36-50; ответственный секретарь – 26-36-50; общественно-политический и экономический отделы – 26-52-18; отделы культуры и писем – 26-52-18; факс – 26-15-34.

Газета подписана в печать: по графику – 17.00, факт – 17.00